

Introductie

Hierbij ontvangt je de nieuwsbrief van het project 'Een Goed Begin'. Deze nieuwsbrief verschijnt 3 à 4 keer per jaar en is bestemd voor moeders en vaders, verloskundigen en andere partijen die betrokken zijn bij het project 'Een Goed Begin'. In deze nieuwsbrief maak je onder andere kennis met studenten die meewerken aan het project, lees je een blog geschreven door een moeder van Een Goed Begin en is er een kort interview met promovenda Jill Suurland. Wij wensen je veel leesplezier!

Even voorstellen

Wij zijn Marleen, Milou en Judith en wij zijn sinds oktober 2015 betrokken bij 'Een Goed Begin'. Je zult ons tegenkomen op de vijfde afspraak, waarbij de kinderen ongeveer 2,5 jaar oud zijn. Tijdens deze afspraak zorgen wij voor het filmen van de taakjes, het ondersteunen van de leidende onderzoekster en het doornemen van vragenlijsten met moeders. Ook schrijven wij onze masterscriptie op dit project. Hiernaast ronden wij onze laatste vakken van de masteropleiding Orthopedagogiek af.

Groetjes Marleen, Milou en Judith

Wij zijn Maria, Marloes en Arina en wij studeren Orthopedagogiek aan de Universiteit Leiden. Sinds oktober zijn wij betrokken bij 'Een Goed Begin'. Je kunt ons tegenkomen bij de tweede afspraak, wanneer de kinderen 6 maanden oud zijn. Verder houden we ons bezig met het verwerken van de verzamelde informatie en zullen we onze scriptie schrijven bij dit project.

Hartelijke groeten en wie weet tot ziens!

Artikel Jill Suurland

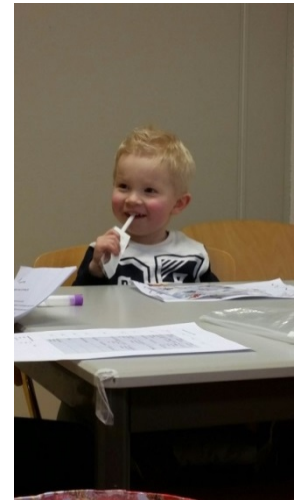
Ik heb onlangs een artikel gepubliceerd in het tijdschrift Child Development. Het artikel is niet geschreven over de data van 'Een Goed Begin', maar heeft wel veel raakvlakken. In het artikel heb ik onderzocht hoe een moeilijk temperament en een lage mate van zelfcontrole bijdragen aan de ontwikkeling van agressie tijdens de peuter- en voorschoolse leeftijd (2-5 jaar). Uit het onderzoek kwam naar voren dat kinderen met een moeilijk temperament vaker een hogere mate van agressief gedrag laten zien, maar met name wanneer zij ook meer moeite hebben met het reguleren van negatieve emoties (dus een lage zelfcontrole hebben). Goede zelfcontrole bleek een belangrijke beschermende rol te spelen voor kinderen met een moeilijk temperament. Kinderen die moeilijk temperament hebben, maar goed in staat zijn negatieve emoties te reguleren (dus een goede zelfcontrole hebben), laten veel minder agressief gedrag zien. Deze effecten waren consistent over de hele voorschoolse periode. Dit betekent dat zelfs voor tweejarigen zelfcontrole al een belangrijke rol speelt. De resultaten van dit onderzoek bieden aanknopingspunten voor interventies gericht op het voorkomen van agressief gedrag. Voor kinderen die veel agressief gedrag laten zien, kan het trainen van zelfcontrole mogelijk een manier zijn om agressie te verminderen, met name bij kinderen met een moeilijk temperament.

Afgelopen maand is de 3-jarige Jamie samen met zijn moeder bij ons in het Babylab in Leiden op bezoek geweest voor de vervolgspraak van Een Goed Begin. Tijdens deze zesde afspraak heeft Jamie tijdens een speurtocht verschillende taakjes gedaan. Daarna heeft hij samen met andere kinderen een kinderfeestje gevierd. De moeder van Jamie schreef op haar blog SoMama over haar ervaringen bij Een Goed Begin:

Want iedere moeder wil toch ‘Een goed begin’?

Het is alweer bijna vier jaar geleden dat ik over de 9 maanden beurs liep, zwanger van ons eerste kindje. Tussen alle kraampjes vol met de leukste spullen voor de kleintjes stonden ook enkele informatieve kraampjes. Zo stond daar ook studenten namens de Universiteit van Leiden. Toen wij daar passeerde werd ik aangesproken en werd mij gevraagd of ik wilde meewerken aan het onderzoek ‘Een goed begin’. Na een korte uitleg besloot ik mij aan te melden, inmiddels vier jaar later doe ik nog steeds met plezier mee aan de onderzoeken!

Wat is ‘Een goed begin’?

‘Een goed begin’ is de naam van één van de onderzoeken die op de Universiteit van Leiden wordt uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op het ouderschap en de opvoeding bij jonge moeders en de ontwikkeling van baby’s en peuters. Elk kind is namelijk anders, maar ook elke moeder voedt haar kind op een andere manier op. En zowel de ervaringen van een moeder, de karaktereigenschappen van een kind,

maar ook de manier van opvoeden hebben invloed op de ontwikkeling van het kind. Tijdens het onderzoek wordt gekeken welke factoren bijdragen aan een goed begin van zowel de moeders als het kind.

Waarom doen wij mee? En wat is de bedoeling?

Jamie had natuurlijk geen keuze toen ik besloot mee te doen aan dit onderzoek, maar zelf vind ik het niet alleen fijn om (toekomstige) jonge moeders te kunnen helpen, maar ook de ontwikkeling van Jamie volgen is erg leuk! Het onderzoek bestond in eerste instantie uit zes afspraken, tijdens de zwangerschap, met 6, 12, 20 en 30 maanden. Maar het is inmiddels verlengd en afgelopen week hadden we de zesde afspraak. Tijdens zo’n afspraak, die soms thuis plaatsvinden maar ook op het zogenaamde Babylab in Leiden, krijgen de moeders een aantal vragenlijsten en de kinderen voeren allerlei taakjes uit. Hierbij wordt het gefilmd, geluidsopnamen gemaakt en er worden metingen bij de kinderen gedaan. Klinkt veel spannender dan dat het daadwerkelijk is en je krijgt na de eerste vijf afspraken een dvd met de opnames. Deze ontving ik toevallig ook afgelopen week en wat is het ontzettend leuk om de groei van Jamie terug te zien!

De zesde afspraak

De zesde afspraak was afgelopen week met 3,5 jaar. Jamie vindt het tot dusver steeds erg leuk en dat was ook dit keer weer het geval. Het werd een uitje samen met mama waarbij hij lekker spelletjes ging doen! Bij aankomst werd het meteen een speurtocht met in elke kamer een aantal taken om uit te voeren. De speurtocht eindigde met een zogenaamd kinderfeestje met nog twee kindjes. Ook hierbij is het heel leuk om te zien hoe verschillend kinderen zijn. Jamie was verlegen en rustig tegenover twee kindjes die wat drukker waren, echter toen de vraag kwam om met een beer (verkleed iemand) te dansen, toen was het Jamie die meteen op sprong en de andere kindjes vonden het eng. Eigenlijk bestaat het onderzoek voor de kinderen gewoon uit leuke spelletjes spelen, vullen de moeders vragenlijsten in en aan de hand van de resultaten kunnen andere (toekomstige) moeders geholpen worden. Mooi toch!

Interview met Jill Suurland

1. Wat is jouw rol binnen het project 'Een Goed Begin'?

Als promovenda ben ik al sinds de start van 'Een Goed Begin' in 2011 bij het project betrokken. Ik ben verantwoordelijk geweest voor het opzetten van het onderzoek, het uitvoeren van de afspraken en het begeleiden van een groot aantal master- en researchmaster studenten op het project. Op dit moment ben ik mijn proefschrift aan het afronden. De komende twee jaar zal ik als universitair docent betrokken blijven bij Een Goed Begin.

2. Wat maakt 'Een Goed Begin' tot een bijzonder en belangrijk onderzoeksproject?

In dit project volgen we de ontwikkeling van kinderen in een periode van hun leven waarin ze zich het snelst ontwikkelen. Tijdens de zwangerschap en in de eerste twee levensjaren zijn kinderen heel vatbaar voor hun omgeving. Dit biedt kansen. Het is belangrijk dat kinderen opgroeien in een veilige en positief stimulerende omgeving. Alleen dan kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen, met name de kinderen die vanuit hun biologische aanleg kwetsbaarder zijn voor hun omgeving. In het onderzoek bestuderen wij niet alleen factoren die een gezonde ontwikkeling voorspellen, maar ook factoren die emotionele- en gedragsproblemen voorspellen. Om uitspraken te kunnen doen over de effecten van deze factoren op de langere termijn zou het ontzettend mooi zijn om de kinderen die meedoen aan 'Een Goed Begin' ook na de leeftijd van tweeënhalf jaar te kunnen blijven volgen. Daarom is het echt geweldig dat we nu bezig zijn met een vervolg op 'Een Goed Begin'. Malou en Dide werken hier heel hard aan. De eerste vervolgsafspraken, als de kinderen zo'n 3,5jaar zijn, hebben al plaatsgevonden als deze nieuwsbrief uitkomt. Het zou natuurlijk het mooist zijn om de kinderen te kunnen blijven volgen tot de pubertijd of vroege volwassenheid. Wie weet is dat een mooi vervolg voor na het promoveren!

3. Kun je een bijzonder moment beschrijven dat je hebt meegemaakt tijdens het project?

Ik heb een ontzettend leuke en leerzame tijd gehad bij 'Een Goed Begin'. Ik vind het dan ook lastig om één bijzonder moment te kiezen om te beschrijven. Wat ik vooral erg mooi vind, is het enthousiasme waarmee alle moeders en kinderen deelnemen aan de afspraken. Zonder hen zouden we het onderzoek natuurlijk niet kunnen uitvoeren. Sommige moeders en kinderen heb ik tijdens alle vijf de afspraken weer terug mogen zien. Het blijft bijzonder om de ontwikkeling van de kinderen te volgen over de eerste twee levensjaren. Ze leren zo ontzettend veel!

Wat ik ook een bijzondere ervaring vond, was om zelf met mijn eigen kinderen deel te nemen aan de afspraken. Hoewel ik niet echt kan deelnemen aan 'Een Goed Begin', heb ik samen met mijn dochter en later met mijn zoon deelgenomen aan de tweede en derde afspraak van 'Een Goed Begin', zodat studenten konden leren hoe ze de verschillende taakjes precies moeten afnemen. Op deze manier ervaar je de afspraken heel anders en ik vond het erg interessant om te zien hoe mijn kinderen (verschillend) reageerden op de taakjes. Ik kan me nu nog beter inleven in hoe het is om als moeder mee te doen aan het onderzoek.

DVD

Na de vijfde afspraak krijgen alle gezinnen een persoonlijke DVD waarop de opnames staan van de verschillende afspraken die tijdens het onderzoek hebben plaatsgevonden. Een aantal Masterstudenten zijn nu druk bezig met het maken van de DVD's. Ze maken een selectie van alle beelden die ze samenvoegen op de DVD. Een mooie herinnering voor de moeders en kinderen die hebben deelgenomen. Veel plezier ermee!

ISED Onderzoeksdagen

In november hebben Jill, Hanneke, Malou en Dide de ISED onderzoeksdagen bezocht. De ISED is een nationaal instituut waarbij onderzoekers van verschillende universiteiten die onderzoek doen naar de ontwikkeling van kinderen zich aangesloten hebben. Tijdens de onderzoeksdagen hebben de promovendi van Een Goed Begin verschillende workshops gevolgd en presentaties bijgewoond over de nieuwste onderzoeksresultaten van hun collega-onderzoekers. Daarnaast werden er verschillende presentaties gegeven door promovendi over hun eigen onderzoek. Zo vertelde Jill over de resultaten die betrekking hebben op de tweede afspraak, wanneer de baby's een half jaar oud zijn.

Scriptie resultaten

Elk academisch jaar lopen er studenten mee op het project in het kader van hun masterscriptie. Zij doen dan als het ware een mini-onderzoek over een deel van de informatie die wij met het project verzamelen. Omdat velen van jullie nieuwsgierig zijn naar de eerste resultaten van het project en er vaak mooie scripties worden geschreven, brengen wij jullie graag op de hoogte van de bevindingen van onze studenten.

Tessa Sint: Tessa heeft voor haar masterscriptie agressief gedrag bij kinderen onderzocht. Hierbij heeft zij gekeken wat de invloed was van het gedrag van de moeder en het temperament van het kind op de mate waarin een kind van twaalf maanden agressief gedrag laat zien. De huidige studie laat zien dat agressief gedrag bij jonge kinderen vooral goed voorspelt lijkt te worden door het temperament van het kind: wanneer kinderen een moeilijker temperament hebben, laten zij meer agressief gedrag zien zoals slaande bewegingen en het vernielen van spullen. Deze bevindingen sluiten goed aan bij het onderzoek van Jill waarin dit is gevonden bij oudere kinderen.

Dionna Rondei: Dionna heeft onderzoek gedaan naar de gehechtheid en het reflectief functioneren van de moeder tijdens de zwangerschap en het effect hiervan op het sociaal functioneren van kinderen van 20 maanden. Helaas vond zij hier geen direct bewijs voor. Dit kan te maken met het feit dat er veel tijd tussen de zwangerschap en het moment dat het kind 20 maanden oud is, is verstreken. Het is mogelijk dat het reflectief vermogen van moeder en de gehechtheid met het kind na de zwangerschap een belangrijkere rol spelen. Dionna heeft ook gekeken of andere factoren tijdens de zwangerschap een rol spelen bij de sociale ontwikkeling van jonge kinderen. Zij vond dat psychische problematiek van moeder en middelengebruik tijdens de zwangerschap een negatieve invloed hadden op de sociale ontwikkeling van het kind (bijvoorbeeld het vermogen om je in te leven in anderen). Deze resultaten geven aan dat het belangrijk is dat aanstaande moeders al tijdens de zwangerschap worden ondersteund bij stoppen met roken en het gebruik van drugs of alcohol of bij psychische problemen.

Afscheid

Ook hebben we afscheid genomen van een studente die op het project heeft meegedraaid, namelijk Fenna. Fenna is op dit moment bezig met haar stage en het afronden van haar opleiding Orthopedagogiek. Wij danken haar voor haar inzet en medewerking aan 'Een Goed Begin' en wensen haar veel succes in de toekomst.

Wist je dat...

- Er in totaal nu 275 moeders meedoen aan 'Een Goed Begin'?
- Er naar verwachting zo'n 32 moeders in de eerste drie maanden van 2016 de tweede afspraak (wanneer het kindje zes maanden is) zullen hebben?
- We in januari gestart zijn met de kinderfeestjes (zesde afspraak) en dat kinderen dan rond de 3,5 jaar oud zijn?

Reageren?

Heeft u suggesties, wilt u reageren op de nieuwsbrief of heeft u een vraag over het project, stuur dan een berichtje naar eengoedbegin@fsw.leidenuniv.nl. U kunt hier tevens terecht voor vragen met betrekking tot de betrokken onderzoekers en coaches. De informatie uit deze nieuwsbrief mag eventueel worden toegevoegd als rubriek aan reeds bestaande nieuwsbrieven binnen de participerende organisaties.

Colofon

Deze nieuwsbrief wordt uitgegeven door 'Een Goed Begin', een onderzoeksproject van de afdeling Orthopedagogiek van de Universiteit Leiden.

Redactie: H.J.A. Smaling, J. Suurland, M.M.P.G. Noten en D.S. van Adrichem

Contact 'Een Goed Begin': eengoedbegin@fsw.leidenuniv.nl, 071-527 3847 of 071-527 4088